

NBA, stop met belangenbehartiging

Zijn de (specifieke) belangen van mkb-accountants bij de NBA in goede handen? Het is geen geheim dat Novak, als branchevereniging voor mkb-accountants, daar grote vragen bij heeft.

Niet omdat Novak twijfelt aan de kwaliteit en inzet van de NBA-medewerkers aan de Amsterdamse Zuidas. Wel omdat wij vinden dat de NBA te veel petten heeft en onduidelijkheid laat bestaan over wat van de NBA als belangenbehartiger mag worden verwacht.

De NBA is de moderne voortzetting van de Middeleeuwse gilden. Individuele beroepsbeoefenaren verenigden zich en zagen onderling toe op de kwaliteit, de toelating van nieuwe leden en organiseerden 'permanente educatie'. Doelstellingen die we ook in de huidige NBA terug zien. Het is alleen de vraag of dat nog van deze tijd is.

Nog steeds tilt de NBA zwaar aan het mandaat om voor de beroepsgroep algemeen verbindende regels op te stellen. Wanneer het puur om vaktechnische zaken gaat, willen de politiek en andere stakeholders nog wel enige ruimte bieden. Maar wanneer commerciële belangen in beeld komen, wordt met enige scepsis gekeken naar het zelfreinigende vermogen van de sector. Ook bij de interpretatie van regelgeving behouden anderen, zoals de Autoriteit Financiële Markten (AFM), zich het recht voor om een eigen visie af te dwingen. En desnoods de NBA buiten spel te schuiven.

Naast regelgever is de NBA ook toezichthouder. Maar ook die rol raakt steeds verder geërodeerd. Met de komst van de Wta heeft de AFM de NBA als waakhond van de 'grote jongens' vervangen. Wat resteert, is het gedelegeerde toezicht op 'NBA'- en 'SRA'-kantoren. Wanneer de AFM dat toezicht nog eens dunnetjes overdoet, zien we een collegiale toezichthouder die wel heel coulant is. Novak bepleit daarom dit toezicht helemaal buiten de deur te zetten en over te laten aan echte onafhankelijke keurmeesters.

De meeste verwarring bestaat rond de rol van de NBA als belangenbehartiger. Aan die verwarring is de NBA zelf in hoge mate debet. "We gaan maar zeer beperkt aan belangenbehartiging doen. Dat is niet onze taak!", zei NBA-bestuurder Dirk ter Harmsel in oktober 2013 tijdens de Accountancynieuwsdag.

Recent leek hij daar op terug te komen. De NBA richt zich op "het behartigen van de *gemeenschappelijke* belangen van accountants", aldus Ter Harmsel kort voor Kerst, "andere marktpartijen richten zich nadrukkelijker op individuele belangenbehartiging en dienstverlening." Waarna een toch wat verwarrende opsomming volgde wat de NBA allemaal aan dienstverlening en belangenbehartiging uit de kast trok voor één specifieke doelgroep: mkb-accountants. "Het kan zeker nog beter, maar we doen toch echt het nodige", verzuchtte Ter Harmsel, kennelijk toch gevoelig voor de kritiek dat de NBA de mkb-accountants niet ziet staan.

Wat ons betreft hóeft de NBA helemaal niet aan welke vorm van belangenbehartiging dan ook te doen. De rollen van regelgever, toezichthouder en belangenbehartiging zijn wezenlijk anders en vragen ieder om een eigen attitude en *governance*. Meer dan vroeger zijn wij ons nu bewust van het belang van een 'scheiding der machten' en die moderniseringsslag moet ook bij de NBA worden gemaakt.

Je bent anno 2015 niet geloofwaardig als toezichthouder op en regelgever voor een beroepsgroep wanneer je tegelijkertijd lobbyt in Den Haag voor de belangen van diezelfde beroepsgroep of reclamecampagnes ontwikkelt om accountants aan de man te brengen. De NBA zal een keuze moeten maken voor één van de drie rollen en wat ons betreft ligt daarbij het primaat op (vaktechnische) regelgeving met de NBA als kwaliteitsinstituut waarbij kantoorbelangen op afstand blijven door een onafhankelijk bestuur en toezicht.

De NBA hoeft zich dan ook niet meer druk te maken om leden die boter bij de vis willen en voor hun contributie dienstverlening op maat terug vragen. De AFM organiseert toch ook geen jaarlijkse toogdag in de RAI voor alle partijen die zo vriendelijk zijn om hun toezicht te financieren?

Hetzelfde geldt voor de externe belangenbehartiging. Drie van de vier grote kantoren hebben al eigen lobbyisten in Den Haag rondlopen. En ook de kleinere kantoren zijn best in staat om hun eigen verhaal te vertellen. Nu pretendeert de NBA louter het maatschappelijk belang te dienen, maar niemand in Den Haag twijfelt eraan dat de (commerciële) belangen van accountantsorganisaties doorslaggevend zijn. 'Daar betalen we de NBA toch ook voor?', hoor je regelmatig in de wandelgangen van het accountants establishment.

Iedere vorm van belangenbehartiging tast de maatschappelijke geloofwaardigheid van de NBA aan als onafhankelijk orgaan dat de kwaliteit van het accountantsberoep reguleert en bevordert. Het steevast voorzitterschap van de NBA door een big four-partner spreekt boekdelen. Individuele dienstverlening, promotie en lobby kunnen worden overgelaten aan andere partijen zoals Novak, die belangenbehartiging wél als hun 'core business' beschouwen.

Het blijft wonderlijk waarom de NBA de kritiek van Novak als zo bedreigend ervaart. Wees helder wie je bent, waar je voor staat en wat je te bieden hebt - daartoe zou een volwassen, eigentijdse en eerlijke beroepsorganisatie toch in staat moeten zijn?

Deel dit artikel

f in

Marco Moling (1972) is eigenaar van Accountax Accountants & Bedrijfsadviseurs. Hij is daarnaast voorzitter van de Novaa.

Guus Ham is directeur van de Nederlandse organisatie van accountants en accountantskantoren (Novak), de branchevereniging van mkb-accountants.

GERELATEERD

NIEUWS | 11 september 2017

Novak publiceert video over manifest

Het Novak-manifest, dat de visie van Novak op de mkb-accountant presenteert, is er nu ook in videovorm. →

NIEUWS | 12 juli 2016

SGP-Kamerlid wil stem mkb-accountant horen

Mkb-accountants die vinden dat zij te weinig aandacht krijgen van de politiek moeten meer investeren in het laten horen van hun eigen geluid. →

NIEUWS | 11 mei 2016

Auxilium legt meerwaarde mkb-accountant uit

Adviesgroep Auxilium heeft een animatiefilmpje online gezet waarin de meerwaarde van de mkb-accountant wordt uitgelegd. →

NIEUWS | 04 mei 2016

Stichting Accountantsbelang gaat zich opheffen

De Stichting Accountantsbelang gaat zichzelf dit jaar opheffen. De organisatie heeft ongeveer drie jaar bestaan. De belangenbehartiging die de stichting aanbood... →

NBA | 06 februari 2015

Belangenbehartiger

Regelmatig wordt er, ook op dit forum, nagedacht over rol en taak van de NBA. →
